EUROPOS PARLAMENTAS 2009 - 2014

Plenarinio posėdžio dokumentas

6.3.2012 B7-0130/2012

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas uždavus klausimą, į kurį atsakoma žodžiu B7-0101/2012

pagal Darbo tvarkos taisyklių 115 straipsnio 5 dalį

dėl 6-ojo pasaulinio vandens ištekliams skirto forumo, vyksiančio 2012 m. kovo 12–17 d. Marselyje (2012/2552(RSP))

Richard Seeber, Sophie Auconie, Daciana Octavia Sârbu, Gerben-Jan Gerbrandy, Michèle Rivasi, Miroslav Ouzký, Sabine Wils
Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto vardu

B7-0130/2012

Europos Parlamento rezoliucija dėl 6-ojo pasaulinio vandens ištekliams skirto forumo, vyksiančio 2012 m. kovo 12–17 d. Marselyje (2012/2552(RSP))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į 6-ąjį pasaulinį vandens ištekliams skirtą forumą, vyksiantį 2012 m. kovo 12–17 d. Marselyje,

– atsižvelgdamas į penkių pirmųjų pasaulinių vandens ištekliams skirtų forumų, vykusių Marakeše (1997 m.), Hagoje (2000 m.), Kiote (2003 m.), Meksike (2006 m.) ir Stambule galutines (2009 m.) deklaracijas,

– atsižvelgdamas į 2010 m. liepos 28 d. JT Generalinės Asamblėjos rezoliuciją Nr. 64/292 dėl žmogaus teisės į vandenį ir į sanitarines sąlygas ir į 2010 m. rugsėjo 30 d. JT Žmogaus teisių tarybos rezoliuciją Nr. 15/19 dėl žmogaus teisių ir galimybės gauti saugaus geriamojo vandens ir sanitarijos priemonių,

– atsižvelgdamas į 2000 m. rugsėjo 8 d. Jungtinių Tautų Tūkstantmečio deklaraciją, kurioje nustatomi vystymosi tikslai, kaip tarptautinės bendruomenės bendrai numatyta priemonė skurdui panaikinti, ir kurioje numatoma iki 2015 m. per pusę sumažinti žmonių, neturinčių ilgalaikės galimybės gauti saugaus geriamojo vandens ir naudotis pagrindinėmis sanitarijos priemonėmis, skaičių,

– atsižvelgdamas į trečiąjį JT pranešimą dėl pasaulio vandens išteklių padėties „Vanduo besikeičiančiame pasaulyje“,

– atsižvelgdamas į rezoliuciją dėl vandens taršos, kurią Budapešte patvirtino AKR ir ES bendra parlamentinė asamblėja (2011 m. gegužės 16-18 d.),

– atsižvelgdamas į 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą Nr. 2000/60/EB, nustatančią Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus[1] (Vandens pagrindų direktyva),

– atsižvelgdamas į savo 2011 m. rugsėjo 29 d. rezoliuciją dėl bendros ES pozicijos priėmimo rengiantis Jungtinių Tautų konferencijai darnaus vystymosi klausimais (Rio+20)[2],

– atsižvelgdamas į savo 2009 m. kovo 12 d. rezoliuciją dėl vandens klausimo atsižvelgiant į penktąjį pasaulinį vandens ištekliams skirtą forumą, kuris vyko 2009 m. kovo 16–22 d. Stambule[3], ir į 2006 m. kovo 15 d. rezoliuciją dėl ketvirtojo Mechike vykusio pasaulinio

[1] OL L 327, 2000 12 22, p. 1.
[2] P7_TA(2011)0430.
[3] P6_TA(2009)0137.

vandens forumo (2006 m. kovo 16–22 d.)[1],

– atsižvelgdamas į 2012 m. sausio 25 d. klausimą Komisijai dėl 2012 m. kovo 12-17 d. Marselyje vyksiančio 6-ojo pasaulinio vandens ištekliams skirto forumo (O-000013/2012 – B7-0101/2012),

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 115 straipsnio 5 dalį ir 110 straipsnio 2 dalį,

A. kadangi beveik pusė besivystančių šalių gyventojų stokoja sanitarijos priemonių, daugiau nei 800 mln. žmonių vis dar naudojasi nesaugiais geriamojo vandens šaltiniais, o dėl to, kad trūksta galimybių gauti saugaus vandens ir sanitarijos paslaugų, taip pat dėl prastos higienos kasmet miršta daugiau negu 2,5 mln. vaikų;

B. kadangi vandentvarka daro tiesioginį poveikį žmonių sveikatai, energijos gamybai, žemės ūkui ir aprūpinimo maistu saugumui ir veiksminga vandentvarka yra esminė sąlyga siekiant mažinti skurdą;

C. kadangi dėl miškų naikinimo, urbanizacijos, gyventojų skaičiaus augimo, biologinės ir cheminės taršos ir klimato kaitos darosi vis sunkiau apsirūpinti saugiais ir patikimais vandens ištekliais ir užtikrinti jų kokybę, taip pat dėl minėtų reiškinių padidėja su vandens ištekliais susijusių ekstremalių situacijų rizika, ir kadangi vargingi gyventojai yra labiausiai pažeidžiami ir gali mažiausiai prisitaikyti prie šių pokyčių;

D. kadangi vanduo yra labai netolygiai pasiskirstęs geografiniu požiūriu ir dažnai geriau tvarkomas remiantis valdymo įvairiais lygmenimis metodu, kurį taikant pabrėžiamas regiono bei vietos valdžios institucijų vaidmuo;

E. kadangi savo rezoliucijose dėl 4-ojo ir 5-ojo pasaulinių vandens ištekliams skirtų forumų Parlamentas ragino Komisiją ir Tarybą skatinti ES vietos valdžios institucijas dalį iš vartotojų už vandens tiekimo ir valymo paslaugas gautų mokesčių skirti decentralizuoto bendradarbiavimo priemonėms finansuoti ir kadangi, nepaisant to, jog dėl šioje srityje vykdomų veiksmų labiausiai nepasiturintiems žmonėms padidėtų galimybės gauti vandens ir pagerėtų prieiga prie sanitarinių priemonių, šie raginimai nepaskatino imtis jokių veiksmų,

F. kadangi vandens infrastruktūros sistemos besivystančiose šalyse dažnai neatitinka reikalavimų, o išsivysčiusiose šalyse – pasenę;

G. kadangi taikant technologines naujoves galima būtų padidinti vandens išteklių veiksmingumą ir tvarumą, ir ypač jos gali būti panaudojamos besivystančių šalių labui,

H. kadangi Vandens pagrindų direktyvoje nustatoma sistema, kuria siekiama apsaugoti ir atkurti švarų vandenį ES ir užtikrinti jo ilgalaikį ir tvarų naudojimą;

I. kadangi gera vandens būklė geriausiai pasiekiama mažinant į aplinką išmetamas atliekas, dujas ir teršalus;

[1] P6_TA(2006) 0087.

J. kadangi pasiūlytose naujose ES bendros žemės ūkio politikos ir sanglaudos politikos programose, atsižvelgus į strategiją „Europa 2020“ siekiant pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo, raginama integruoti aplinkos ir klimato kaitos aspektus;

K. kadangi pasaulinis vandens ištekliams skirtas forumas, kuris vyksta kas trejus metus, suteikia išskirtinę galimybę susirinkusiems visų pasaulio regionų vandens sektoriaus atstovams, politikos formuotojams ir sprendimus priimantiems asmenims susitikti, diskutuoti ir rasti sprendimus, susijusius su aprūpinimo vandeniu saugumu;

L. kadangi 6-ajame pasauliniame vandens ištekliams skirtame forume, kurio tema yra „Metas priimti sprendimus“, nustatyta dvylika pagrindinių prioritetų vykdant su vandens ištekliais susijusius veiksmus, kurie sugrupuoti pagal tris strategines kryptis, būtent: visų gerovės užtikrinimas, prisidėjimas prie ekonominio vystymosi ir mėlynosios planetos išsaugojimas, taip pat pateiktos trys sėkmę lemiančios sąlygos;

Visų gerovės užtikrinimas

1. pareiškia, kad vanduo yra bendras žmonijos išteklius, todėl jis neturėtų būti pasipelnymo šaltinis, ir kad galimybė gauti vandens turėtų būti pagrindinė ir visuotinė teisė; palankiai vertina tai, kad Jungtinės Tautos pripažįsta žmogaus teises į saugų geriamąjį vandenį ir sanitarines sąlygas, nustatytas pagal teisę į tinkamą gyvenimo lygį; ragina dėti visas būtinas pastangas siekiant iki 2015 m. užtikrinti skurdžiausiai gyvenančių asmenų galimybes gauti vandens;

2. ragina Komisiją ir valstybes nares sustiprinti savo įsipareigojimus siekti JT Tūkstantmečio vystymosi tikslų vandens ir sanitarinių sąlygų srityje ir taip pat atsižvelgti į atitinkamas „Rio+20“ konferencijos dėl tvaraus vystymosi išvadas; pabrėžia, kad diskusijos pasaulinio vandens ištekliams skirto forumo metu turėtų būti skirtos siekiant parengti žemės ūkio ir ekonomikos vystymosi strategijas ir sprendimus, kurie užtikrintų patikimas galimybes gauti vandens ir jo aukštą kokybę;

3. pabrėžia, kad būtina konkrečiai įsipareigoti siekiant vandens išteklių skatinimo ir apsaugos, ypač atsižvelgiant į būsimą „Rio+20“ konferenciją;

4. mano, kad visuomenės sveikata ir aplinkos apsauga yra prioritetai vykdant bet kokią vandentvarkos politiką; pabrėžia geriamo vandens išteklių apsaugos esminį vaidmenį žmogaus sveikatai; ragina planuoti ir diegti vandens išteklių priemones upių baseinuose, apimant visą hidrologinį ciklą; atkreipia dėmesį, kad vandens taršos klausimą būtina spręsti prie jo ištakų, mažinant pavojingų medžiagų išmetimą į aplinką ir į geriamojo vandens išteklių zonas; ragina įdiegti „teršėjas moka“ principą;

5. pabrėžia vandens išteklių svarbą taikai ir bendradarbiavimui; ragina sudaryti ir taikyti tarptautinius susitarimus dėl kelių valstybių teritoriją apimančių paviršinių vandenų ir požeminių vandenų pasidalijamojo valdymo sutelkiant gyventojus ir administracines įstaigas, kad būtų užtikrintas tvarus vandens išteklių valdymas ir išvengta vietos ir tarptautinių konfliktų;

Prisidėjimas prie ekonominio vystymosi

6. pabrėžia, kad reikia suderinti vandens panaudojimo tikslus, siekiant patenkinti vandens poreikį ir užtikrinti galimybes jo gauti, taip pat jo kokybę, ypač besivystančiose šalyse; ragina priimti integruoto vandens išteklių valdymo planus, taip pat vykdyti teritorinį planavimą tarptautiniu, nacionaliniu ir vietos lygmenimis;

7. ragina skatinti privačias ir valstybės investicijas vykdant mokslinius tyrimus ir vystant novatoriškas technologijas visose su vandens ištekliais susijusiose srityse; ragina žemės ūkyje naudoti naujas vandens išteklių technologijas, įrangą ir įrenginius siekiant tvariu būdu pagaminti pakankamai saugaus maisto, veiksmingiau naudojant vandenį ir geriau pasinaudojant netradiciniais vandens ištekliais, įskaitant pakartotiną išvalytų nuotekų naudojimą drėkinimo ir pramoniniais tikslais;

8. ragina pašalinti kliūtis, kurios trukdo perduoti žinias ir technologijas, susijusias su vandens būklės išlaikymu, vandens surinkimu, drėkinimo technika, požeminio vandens valdymu, nuotekų valymu ir t.t.;

9. pabrėžia, kaip svarbu veiksmingai naudoti vandenį; ragina veiksmingiau naudoti vandenį, ypač tuose sektoriuose (pvz., žemės ūkio), kuriuose sunaudojama daugiausiai vandens, – būtent šiuose sektoriuose gali būti gaunama daugiausia naudos dėl vandens naudojimo veiksmingumo; taip pat ragina nustatyti minimalius veiksmingumo reikalavimus, taikomus į ES rinką teikiamiems produktams, dėl kurių naudojama daug vandens, taip pat atsižvelgiant į susijusias galimybes taupyti energiją;

10. pabrėžia, kad tvarus vandens naudojimas yra būtinybė ne tik ekonominiu, bet ir aplinkos apsaugos požiūriu; ragina nustatant vandens kainas užtikrinti daugiau skaidrumo;

Mėlynosios planetos išsaugojimas

11. pabrėžia, kad vanduo ypač pažeidžiamas atsižvelgiant į klimato kaitos poveikį, dėl kurio gali sumažėti turimo vandens, visų pirma geriamojo, kiekis ir kokybė, taip pat padidėti potvynių ir sausrų dažnumas ir stiprumas; ragina, kad vykdant prisitaikymo prie klimato kaitos ir jos švelninimo politiką būtų tinkamai atsižvelgta į vandens ištekliams daromą poveikį; pabrėžia, kad yra labai svarbu parengti rizikos prevencijos, poveikio sušvelninimo ir atsakomąsias strategijas siekiant užkirsti kelią ekstremaliems, su vandeniu susijusiems reiškiniams;

12. ragina visas šalis iki 2015 m. nustatyti kiekybinį tikslą, kuriuo būtų siekiama sumažinti cheminę ir biologinę miesto vandens nuotekų ir paviršiaus darbų sukeltą taršą, kad būtų apsaugota ir atkurta vandens kokybė ir sustiprintas vandens išteklių ir ekosistemų tvarumas; primena valstybėms narėms apie jų įsipareigojimus pagal Vandens pagrindų direktyvą iki 2015 m. užtikrinti gerą vandens būklę; ragina valstybes nares imtis visų reikiamų priemonių ir skirti pakankamai lėšų siekiant minėtųjų vandens kokybės tikslų;

Sėkmę lemiančios sąlygos

13. ragina kurti hidrologijos žinių bazę, kuria būtų dalijamasi pasaulio ir ES lygmenimis; ragina tobulinti pagrindinius visuotinius vandens kokybės, kiekybės, galimybės naudotis ir įperkamumo rodiklius, taip pat vandens naudojimo veiksmingumo upės baseino lygmeniu rodiklius;

14. pritaria integruoto upių baseinų valdymo planų rengimui pasaulio lygmeniu; pabrėžia, kad, siekiant pagal Vandens pagrindų direktyvą įgyvendinti ES vandens politiką, pagrindinis vaidmuo tenka upių baseinų valdymo planams; pabrėžia pagrindinį regiono ir vietos valdžios institucijų vaidmenį sprendžiant pasaulinių vandens išteklių klausimus ekonomiškai efektyviu būdu ir užkertant kelią korupcijai;

15. ragina Komisiją Europos Sąjungos ir jos valstybių narių vardu prisijungti prie 1997 m. JT konvencijos dėl tarptautinių vandentakių, taip pat skatinti 1992 m. Helsinkio konvencijos dėl tarpvalstybinių vandentakių ir tarptautinių ežerų apsaugos ir naudojimo dalinių pakeitimų įsigaliojimą, kad būtų išplėsta šios priemonės taikymo sritis aprėpiant ne tik JTEEK priklausančias šalis, ir raginti aktyviau ratifikuoti 1992 m. Helsinkio konvencijos protokolą dėl vandens ir sveikatos, siekiant skatinti suderintą ir teisingą nacionalinių ir tarptautinių baseinų vandens išteklių valdymą;

16. pabrėžia, kad reikia sutelkti pagal temas turimą su vandens išteklių klausimais susijusį finansavimą ir nuolat atsižvelgti į vandens klausimus visose politikos srityse, įskaitant visas ES finansines ir teisines priemones; pabrėžia, kad tam, jog būtų sėkmingai pereita prie ekologiškos ekonomikos ir kad ji veiktų, reikia spręsti su vandens ištekliais susijusius iššūkius;

17. dar kartą ragina Komisiją ir Tarybą skatinti ES vietos valdžios institucijas dalį iš vartotojų už vandens tiekimo ir valymo paslaugas gautų mokesčių skirti decentralizuoto bendradarbiavimo priemonėms; atkreipia dėmesį į principą „1 proc. solidarumo vandens ištekliams“, kurį taiko kai kurios valstybės narės, kaip į galimą skatintiną pavyzdį;

18. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams ir Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui.